

**VPLYV BYZANTSKEJ FILOZOFICKEJ
A KULTÚRNEJ INICIATÍVY NA FORMOVANIE
OBRAZU MODERNEJ EURÓPY**

Katedra filozofie FF UKF v Nitre v spolupráci s Aristotelovou univerzitou v Tessalonikách a SFZ pri SAV pri príležitosti 2400. výročia narodenia Aristotela pod záštitou veľvyslanectva Gréckej republiky zorganizovali v dňoch 18. – 19. októbra 2016 medzinárodnú vedeckú konferenciu *Vplyv byzantskej filozofickej a kultúrnej iniciatívy na formovanie obrazu modernej Európy*. Do programu dvojdnovej konferencie bolo zaradených tridsaťpäť príspevkov, ktoré boli tematicky rozdelené do dvoch blokov. Prvý blok bol venovaný rôznym aspektom Aristotelovej filozofie a jej vplyvu na vývin európskeho myslenia. Druhý blok sa zamerával na otázky vplyvu byzantskej kultúry a filozofie na slovanské prostredie. Prednášajúci boli z Aristotelovej univerzity v Tessalonikách (Grécko), Iónskej univerzity na Korfu (Grécko), Staroslovanského inštitútu v Záhrebe (Chorvátsko), STU v Bratislave, Trnavskej univerzity, Prešovskej univerzity, UPJŠ v Košiciach, Poľskej akadémie vied, Rakúskej akadémie vied, SAV, Akadémie aplikovaných vied Jakuba z Paradyža (Poľsko) a ďalší. Konferencia sa konala v rámci grantového projektu *Témy byzantskej filozofie a ich reflexie na Slovensku* (VEGA 1/0039/14).

V úvodnej prednáške J. Zozulák priblížil kritické vydávanie textov vybraných byzantských filozofov a publikovanie byzantských komentárov k Aristotelovi v prvej polovici 20. storočia v Paríži a Miláne. V prednáške *Filón Alexandrijský a počiatky onto-teológie* S. Blandzi interpretoval analýzu Aristotelovej metafyziky u P. Natorpa, ontoteológiu u Heideggera a Aubenquea a interpretáciu bytia u Filóna Alexandrijského. Ch. Arabatzis v príspevku *Gregor Palamas a Aristoteles* reagoval na problematiku Aristotelovej filozofie reflektovanej v dielach autorov 14. storočia. A. Świtkiewicz-Blandzi predstavila filozofickú diskusiu medzi Barlaámom Kalábrijským a Gregorom Palamom. S. Lamprou vystúpila s prednáškou *Klasické vzdelanie Gregora Palamu na vybraných príkladoch*. V podobnom duchu sa niesol príspevok A. Karamanidou, ktorá analyzovala používanie Aristotelovej filozofie gréckymi autormi Georgiom Koressiom a Nektáriom Jeruzalemským. S. Panagopoulos sa zamerával na analýzu Aristotelových logických kategórií počas teologických sporov v 8. – 9. storočí. V. Gaitana v prednáške *O bytí a podstate* analyzovala komentáre Fótia Veľkého k Aristotelovým *Kategóriám*. Filozoficko-gnozeologickú pozíciu jedného z najvýznamnejších byzantských mysliteľov skúmal M. Župina v príspevku *Mystický realizmus gnozeológie Symeona Nového Teológa*. K. Mitterpach analyzoval Filoponovu kritiku Aristotelovej teórie pohybu. V. Zervan priblížil preklady Jakuba z Benátok a J. Sivák sa zamýšľal nad polemikou o gréckych koreňoch kresťanskej Európy. M. Mičaninová riešila Akvinského kritiku Ibn Gabirolovho univerzálneho hylémorfizmu. E. Oikonomou priblížila tému *Z apokryfného slovanského „Aristotela“ do vnútorného monológu Tessaloník*. M. Mihaljevič prezentoval vývoj chorvátsko-hlaholského písomníctva od 9. do 15. storočia a C. Diatka rozoberal historický kontext misie solúnskych bratov svätých Cyrila a Metoda. Na problematiku filokalickej tradície a návratu k byzantským prameňom sa sústredili H. Hrehová a G. Christodoulou.

M. Jaworska-Wołoszyn prezentovala tému *Prehľad výskumu byzantského myslenia v Poľsku*. Filozoficko-sociologický pohľad na Etiku Nikomachovu rozoberal K. Kotsiopoulos a reflexiu vplyvu Aristotelovho chápania problému spravodlivosti v našom kultúrnom okruhu prezentoval J. Kalajtzidis. A. Botek sa zamerával na byzantský kontext v sakrálnej architektúre ranného stredoveku na Slovensku.

Konferencia sa svojím širokým záberom nepochybne stala impulzom pre ďalší rozvoj vedeckého skúmania byzantskej filozofie a jej reflexie v slovenskom i medzinárodnom kontexte.

Ján Zozulák

Ján Zozulák
Katedra filozofie FF UKF v Nitre
Hodžova 1
949 74 Nitra
Slovenská republika
e-mail: jzozulak@ukf.sk

**REDAKCIA FILOZOFIE
ŽELÁ
VŠETKÝM SVOJIM
PRISPIEVATEĽOM,
ODBERATEĽOM
A PRIAZNIVCOM
ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK
2017
PLNÝ OSOBNÝCH
A PRACOVNÝCH ÚSPECHOV**

STATE

Barker, J.: Epic or Tragedy? Karl Marx and Poetic Form in <i>The Communist Manifesto</i>	4/316-327
Bizón, M.: Buberova otázka jedincovi	4/304-315
Boháček, K.: Frónésis a svobodné rozhodnutí	5/389-400
Cepko, J.: „Všetko patří moudrým.“: Blasfémia, alebo utópia?	2/131-140
Černý, V.: Podobnost a bohatství. Foucaultova archeologie versus fotografický diskurs	1/38-49
Černý, J.: Aporie politického jednání u Hannah Arendtové	7/583-594
Démuth, A.: Tri historické matematické pristupy ku skúmaniu krásy	9/759-770
DiPiazza, S.: The Uncertainty of Medicine: Galen on the Notion of τέχνη Στοχαστική	9/779-790
Doyl, T.: Nietzsche and the Reciprocal Relationship between Art and Science: A Question of Philosophical Methodology	10/858-868
Fišerová, M.: Meta-reprezentace. Michel Foucault a sémantické násilí strukturalismu	1/14-24
Fišerová, M.: Aporie podpisu: opakování neopakovatelného u Derridy a Deleuze	6/450-461
Fraňo, P.: Termín <i>prudentia</i> v spisoch Marca Tullia Cicerona	5/401-409
Gahér, F.: Metóda ako procedúra	8/629-643
Gluchman, V.: Idea starostlivosti o seba a iných alebo umenie života podľa Johna Stuarta Milla	9/791-802
Goldschmidt, M.: Iný znak. Mimo dvojitej archeologickej hry Michela Foucaulta	1/50-59
Greif, A.: Skeptické intuície	9/733-745
Hajko, D.: Wilmon Henry Sheldon a jeho „syntéza filozofií“	3/209-219
Hallas, J.: Marx a Weber o metóde abstrakcie (I)	9/771-778
Hallas, J.: Marx a Weber o metóde abstrakcie (II)	10/809-820
Hohoš, L.: Filozofia dejín bez historickej nevyhnutnosti (?)	3/186-196
Chabada, M.: Internalistické znaky v koncepcii intuitívneho poznania podľa Dunsca Scota	9/721-732
Charvát, M.: Archeologie jako symptomatologie: Michel Foucault a hlubiny řeči	1/25-37
Chovanková, A.: K distinkcii medzi vedením a pravdivou mienkou (<i>Theaet.</i> 201a-c)	5/379-388
Chung, H.: Hobbes and Subjective Egoism	3/197-208
Janošek, H.: Vášně a personalita jako podmínka filosofie v Humově <i>Pojednání</i>	7/550-561
Kaiser, B.: Laughing and Alterities. On the Movement of Alterity in the Philosophies of Laughter	7/608-61
Kalaš, A.: Diogenov postoj k ľudskej sexualite: hedonizmus, alebo asketizmus?	2/119-130
Karul, R.: Súčasný umenie na ceste k <i>post-post</i> ? Ako André Stanguennec spája umenie so skromným, triviálnym a negrandióznym	7/595-607
Kosterec, M.: Methods of Conceptual Analysis	3/220-230
Kubok, D.: Parmenides' Methodological Criticism and the Problem of Phronesis	5/345-356
Maco, R.: Intuícia v matematike	9/746-758
Marek, J.: Kierkegaardova apolitická politika aneb <i>Jak odevzdat císařovo císařovi a Boží Bohu</i>	4/270-281
Marcelli, M.: Foucault ako historik	1/1-13
Mészáros, O.: Hegel v maďarskej a slovenskej filozofii 19. storočia	10/845-857
Mihina, F.: Moritz Schlick, viedenský scientizmus a nová filozofia	8/680-695
Nový, M.: K recepci Adornovy metódy v aktuálnych podobách kritické teórie	3/173-185
Petkanič, M.: Základy Kierkegaardovej apolitickej filozofie	4/257-269
Scala, A.: Šport a filozofia	7/541-549
Sedová, T.: Na margo poznávacej stratégie v sociálnom poznaní: medzi interpretativizmom a naturalizmom	8/669-679

S c h m i d t, M.: Neurčitost referencie a pretrvávajúce v čase.....	8/656-668
S i s á k o v á, O.: Estetika existencie: umenie, či étos individuálneho života?.....	6/437-449
S l o v á č e k, P.: Tomášova metafyzika človeka – človek ako prostredný článok hierarchie stvorení.....	6/462-473
S l o v á č e k, P.: Teorie politična Carla Schmitta a její antropologické a theologické předpoklady	10/821-831
S u v á k, V.: Sókratovská <i>therapeia</i> : Antisthenés o rozumnosti	2/85-95
S u v á k, V.: Sókratovská <i>therapeia</i> : Platónov <i>Charmidés</i> 153a-158d	5/357-368
Š a j d a, P.: Štyri modely spoločenskej angažovanosti v Kierkegaardovej rozprave <i>Jedinec</i>	4/282-291
Š k v r n d a, F.: Bol Antisthenés pýthagorovec?	2/96-106
T a l i g a, M.: Je Popperova falzifikovateľnosť kritériom demarkácie?.....	8/644-655
T h o n h a u s e r, G.: Sociálna filozofia v diele <i>Bytie a čas</i> so zvláštnym zreteľom na Kierkegaardovu rolu.....	4/292-303
U r b a n, P.: Fenomenologické pojetí rozdílu ženy a muže u Edity Steinové.....	7/572-582
V a r g a, J.: Propoziční sémantika Waltera Burleyho	6/474-486
V y d r o v á, J.: Prítomnosť človeka. Antropologický prístup Helmutha Plessnera	7/562-571
W o l l n e r, U.: Opozícia <i>sófrosyné</i> – <i>fronésis</i> u Platónovho Kallikla.....	5/369-378
Z a c c a r e l l o, B.: Odvaha pravdy: Filozofia ako prax vypovedania.....	1/60-69
Z á g o r š e k o v á M. B.: Pojem kultúry ako <i>superštruktúry</i> v diele Igora Hrušovského	10/832-844
Z e l i n o v á, Z.: Kynická <i>paideia</i> alebo Antisthenés medzi Odysseom a Sókratom	2/107-118
Z o u h a r, M.: Konceptuálna analýza v analytickej filozofii.....	5/410-424
ÚVAHY – ESEJE	
H r a b o v s k ý, P.: Zvodná tvár nefudskosti.....	3/231-239
J a n č o v i č, I.: Interpretativizmus a literárna veda	8/696-707
M u r á n s k y, M.: O slobode uvidieť svet inak	10/869-880
N e ž i n s k á, E.: Višňovský's Book <i>Richard Rorty and the Mirror of Philosophy</i>	8/708-715
S u c h a r e k, P.: Totálny obraz. Chvála myslenia	6/487-493
PRAMENE	
B o n a v e n t u r a: Je svet vytvorený od večnosti, alebo v čase?.....	6/494-502
D i ó n z P r ú s y: Diogenés alebo o zdatnosti.....	2/141-152
G o r g i a s: Chvála Heleny	5/425-430
ROZHLADY	
Č e n g e r i, M.: Kant a antropológia ako <i>vademecum</i> svetoobčana.....	6/514-524
D a n e š, J.: The Use and Abuse of Ideology in the Study of Athenian Democracy and Tragedy	6/503-513
K o l l á r, K.: K niektorým vybraným problémom z novších dejín slovenskej filozofie.....	10/881-891
M a g l i o n e, M.: Diogenés: pes hľadajúci (<i>sám v sebe</i>) človeka	2/153-163
S t e w a r t, K. N.: Príbehy všedného života Thomasiny Gyllembourgovej a jej román <i>Dve doby</i> : Kierkegaardovo hodnotenie.....	4/328-337
ROZHOVORY	
O skutočnosti a metafyzike. Rozhovor s Teodorom Münzom.....	3/240-245
<i>Pokračovať v hľadani. O fenomenológii v Rusku.</i> Rozhovor s Nataliou Artemenko	6/525-532
Jedna otázka – jedna odpoveď. Rozhovor so Zdeňkom Neubauerom.....	10/892-897

RECENZIE

Collobert, C. – Destrée, P. – Gonzalez, F. J. (eds.): Plato and the Myth. Studies on the Use and Status of Platonic Myths (A. Chovanková)	2/166-168
Fišerová, M.: Obraz a moc. Rozhovory s francouzskými mysliteli (Tereza Sluková)	1/73-76
Flachbartová, L.: Diogenovský kynizmus ako spôsob života (F. Škvrnda)	10/897-900
Garani, M. – Konstan, D. (eds.): The Philosophizing Muse: The Influence of Greek Philosophy on Roman Poetry (P. Fraňo)	5/433-435
Gluchman, V. (ed.): Morality: Reasoning on Different Approaches (V. Bilasová)	7/622-624
Ihringová, K. et al.: Kultúrne premeny očami Milana Hamada/ Cultural Variances by Milan Hamada (biligválne vydanie; T. Pichler)	9/803-805
Kaničová, R.: Nemecká filozofická terminológia: Štruktúrne-funkčná analýza (R. Maco)	7/617-621
Kováč, L.: Closing Human Evolution: Life in the Ultimate Age (P. Steiger)	3/249-251
Kováč, L.: Closing Human Evolution: Life in the Ultimate Age (E. Nežinská)	3/251-255
Labuda, P.: Úvod do antickej filozofie I. Zrod a vývoj ranej gréckej filozofie (M. Porubjak)	5/431-433
Laukakis, J. A.: The Font of Life (<i>Fons vitae</i>) by Solomon Ibn Gabirol (Avicbron) (J. Brenišin)	6/536-539
Liesmann, K. P.: Hodina duchů. Praxe nevzdělanosti. Polemický spis (J. Lysý)	4/341-343
Marcelli, M.: Miesto a čas (Jan Prášil)	1/70-73
Marran, T., Polák, M.: Vědomí a jeho teorie (S. Gálíková)	8/716-719
Münz, T.: Cesta za skutečnostíou bez metafyziky. S Nietzschem a proti nemu (Z. Plašienková)	3/246-248
Novosád, F.: What? How? Why? Social Theory: Questions and Answers (E. Nežinská)	9/806-808
Sousedík, S.: Kosmologický důkaz Boží existence v životě a myšlení (P. Volek)	6/533-536
Stewart, J. (ed.): Kierkegaard's Influence on Social-Political Thought (M. Babičová)	4/338-340
Suvák, V.: Antisthenica Cynica Socratica (Z. Zelinová)	2/164-166
Višňovský, E.: Richard Rorty a zrkadlo filozofie (F. Mihina)	2/168-170
Žaléc, B.: Genocide, Totalitarianism and Multiculturalism: Perspectives in the Light of Solidary Personalism (M. Kleyman)	10/901-903

Z VEDECKÉHO ŽIVOTA

Správa z V. Slovenského filozofického kongresu (<i>Meta</i>)filozofia – prax	1/79-81
Správa z konferencie <i>Sociálne konflikty – Západ a jeho alternatívy</i>	1/82-83
Významné životné jubileum Teodora Münza	1/77-97
Správa z konferencie <i>Vplyv byzantskej filozofickej a kultúrnej iniciatívy na formovanie obrazu modernej Európy</i>	10/904-905

ODIŠIEL KAROL NANDRÁSKY (2. 12. 1927 – 11. 7. 2016) 7/625-627

SPOMIENKA NA JAROSLAVA HROCHA (6. 5. 1947 – 17. 6. 2016) 7/627

ERRÁTA 4/343

DO VAŠEJ KNIŽNICE 1/84; 2/172; 3/256; 4/344; 5/436; 6/540; 7/628; 8/720;

OBSAH 71. ROČNÍKA ČASOPISU FILOZOFIA 10/904-906